

What planetary body is behind me?

A) The Moon. **B)** Ceres. C) Mars. D) None of the above.

What planetary body is behind me?

D) None of the above.

A Brief History of Chemistry in the Cosmos

> Daniel Wolf Savin Columbia University

Outline

Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life $C + H_3^+ \rightarrow COMs$ Motivation D3 Experiment Results ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אָלֹהֶים אָת הַשְׁמָיִם וְאָת הָאָרָץ: וְהָאָׁרָץ הֵיְתָה אֵ תֹהוּ וָבֹהוּ וְהָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּהַ אָלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

³ <u>וַיָּאמֶר אֱלֹהֶים יְהֵי אֶוֹר ווְהִי־אָוֹר ווַיִּרָא אֱלֹהֵים אֶת־הָאוֹר גַיַרָא וַיַרָא אֶלֹהֵים אָת־הָאוֹר קַרַ פּי־מֵוֹב וַיַּרְהֵל אֱלֹהִים בָּין הָאוֹר וּבֵון הַחְשֶׁך: וַיְקָרָא אֱלֹהַים וּלָאוֹר פּ יוֹם וְלַחָשֶׁך בָּרָא לֵיְלָה וֵיְהִי־עֶרֶב ווְהִי־בֻּכֶר ווֹם אֶחָר</u>

זַיָּאֶמֶר אֲלֹהִים יְהֵי רָקִיעַ בְּתֵוֹךְ הַמֵּיִם וִיהֵי מַבְהִיל בֵּין מָיִם ⁶ לְמָיִם: וַיַּעַש אֲלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיִבְהֵל בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת ז לְרָקִיעַ וּבֵין הַמִּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרָקֵיעַ ווֵיִהִיבֵן: וַיִּקְרָא אֲלֹהָים ⁸ לְרָקִיעַ שְׁמֵים וַיְהִי־עֶרֶב ווֵהִי־בָקָר יוֹם שֵׁנִי:

וַיָּאמֶר אֶלהום יָקֶוּוּ הַמֵּיִם מִתַּחַת הַשְׁמִיִם אֶל־מְרָוֹם אָחָׁר וְתָרָאָה 9
<u>היבשה ויהי־כו: ויהרא אלהים וליבשה ארע ולמקוה המים 10</u>
11 קָרָא וַמֶּים וַיָרָא אֶלהָים כִּי־מִוֹב: וַיָּאמֶר אֶלהִים תַּדְשָׁא הָאָרָץ
דּשָׁא עַשָּב מַזְרַיעַ זָרַע עָץ פִּרִי עַשָּה פִּרִי לְמִינוֹ אֲשָׁר וַרְעוּ־בָו
על־הָאָרָץ ווְהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָרָץ דֶשָׁא עֵשֶׁב מַזְרֵיע וָרֵע לְמִינִהוּ
וְעֵאָ עְשֶׁה־פְּרֵי אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיַּרָא אֶלֹהָים כִּי־מִוֹב:
ויהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי

Science is answering questions that humanity has pondered for millennia.

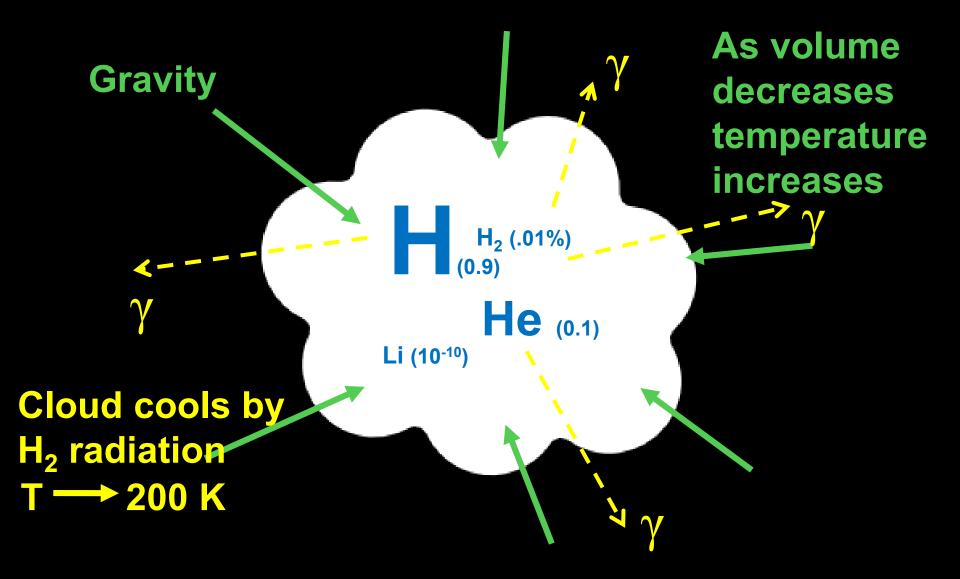
Outline

Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life $C + H_3^+ \rightarrow COMs$ Motivation D3 Experiment Results ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֵלהֵים אֵת הַשְּׁמָיִם וְאֵת הָאָרָץ: וְהָאָׁרָץ הֶוְתָה אֵ תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּחַ אֱלהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

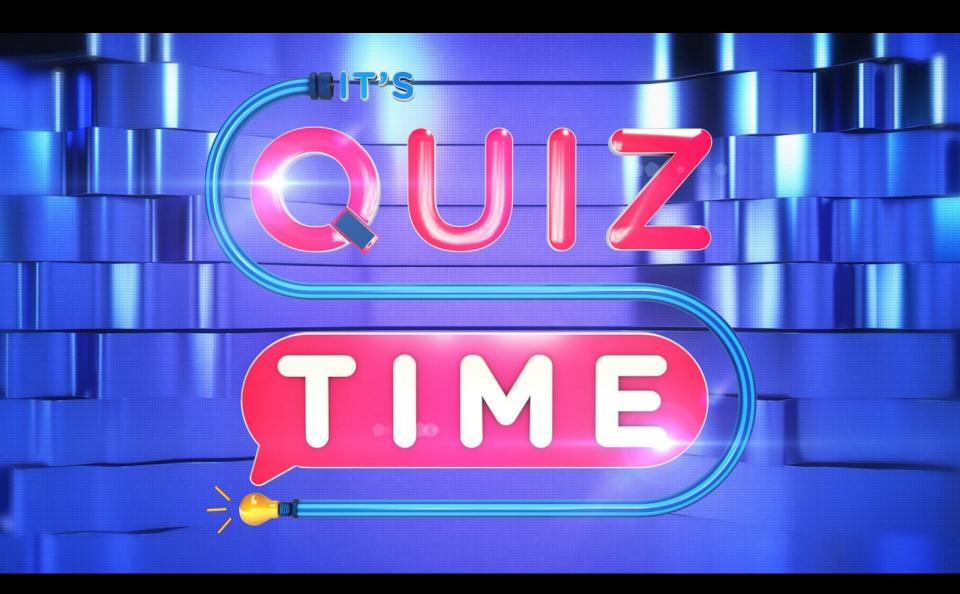
וַיָּאמֶר אֶלֹהִים יִקְוּוּ הַמֵּיִם מִתַּחַת הַשְׁמִיֵם אֶל־מְרָוֹם אָלָד וְתָרָאָה 9
היבשה ויהי־כז: ויהרא אלהים וליבשה ארץ ולמקוה המים 10
ר קָרָא יַמֶּים וַיָרָא אֶלדָים כִּי־טִּוֹב: וַיָּאמֶר אֶלדִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ
דָּשָׁא עֵשֶׁב מַוְרֵיעַ וָּרַע עֵיָץ פִּרִי עַשֶּׁה פִּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָו
על־הָאָרֶץ ווֶהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָרָץ דֶשָׁא עֵשָׂב מַזְרֵיעַ וָרֵע לְמִינִהוּ
וְעֵאָ עְשֶׁה־פְּרָי אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיַּרָא אֶלֹהָים כִּי־מִוֹב:
ווהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי

Structure formation in the early universe

Simulated formation of the first star

(Kaehler, Abel, & Bryan 2009)

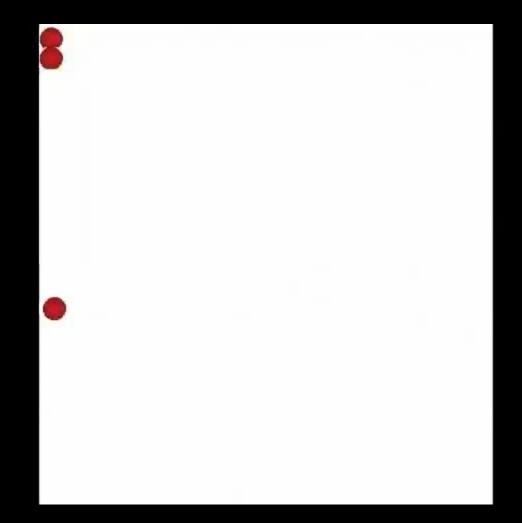
Why did this movie have no sound?

A) Copyright issues. **B)** Makers too lazy to add. C) Only dogs can hear it. D) Space is a vacuum.

Why did this movie have no sound?

D) Space is a vacuum.

How H₂ radiatively cools the gas down to temperature of T ~ 200 K

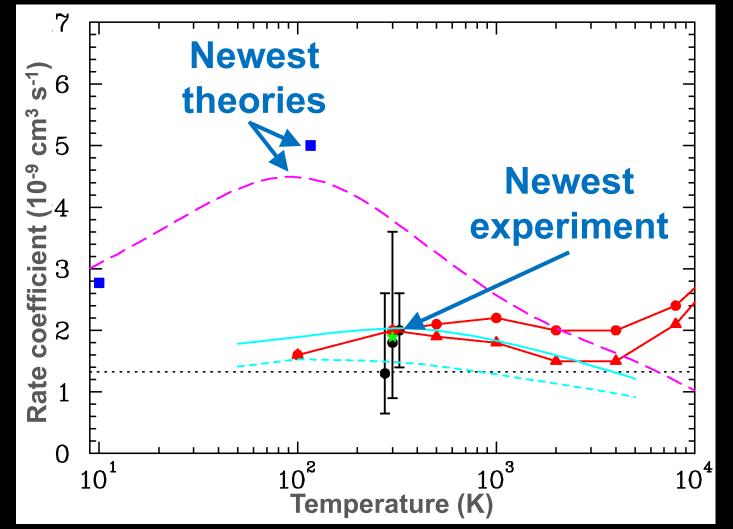
H₂ Formation during Epoch of Protogalaxy and First Star Formation

Associative detachment (AD)

$H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$

This was not well understood before we started.

Published kinetics for $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$

There is nearly an order of magnitude spread. This has significant cosmological implications!

First Star Formation

Upper limit for stellar mass set by balance of outward pressure and inward gravitational force.

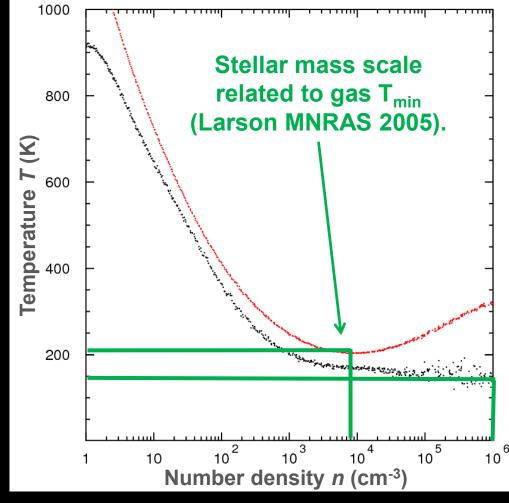
This hydrostatic equilibrium limit is commonly called the Jeans mass:

$$M_{\rm J} \propto \frac{T^{3/2}}{\sqrt{n}}$$

Uncertainties in M_J translate into uncertainties in predicted elemental yield from nucleosynthesis.

Implications for First Star Formation

- Initially ionized gas
- 3D simulation.
- Curves is for limits of $H^- + H \rightarrow H_2 + e^$ rate coefficient.
- $M_{\rm J} \propto T^{3/2} n^{-1/2}$
- *M*_J uncertain by factor of 20.

(Kreckel et al. 2010, Science, 329, 69)

Outline

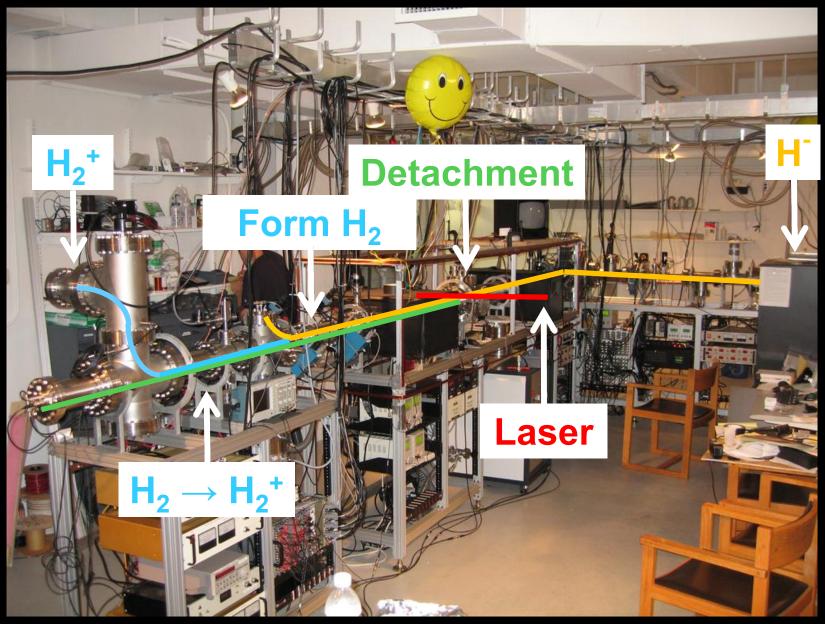
Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

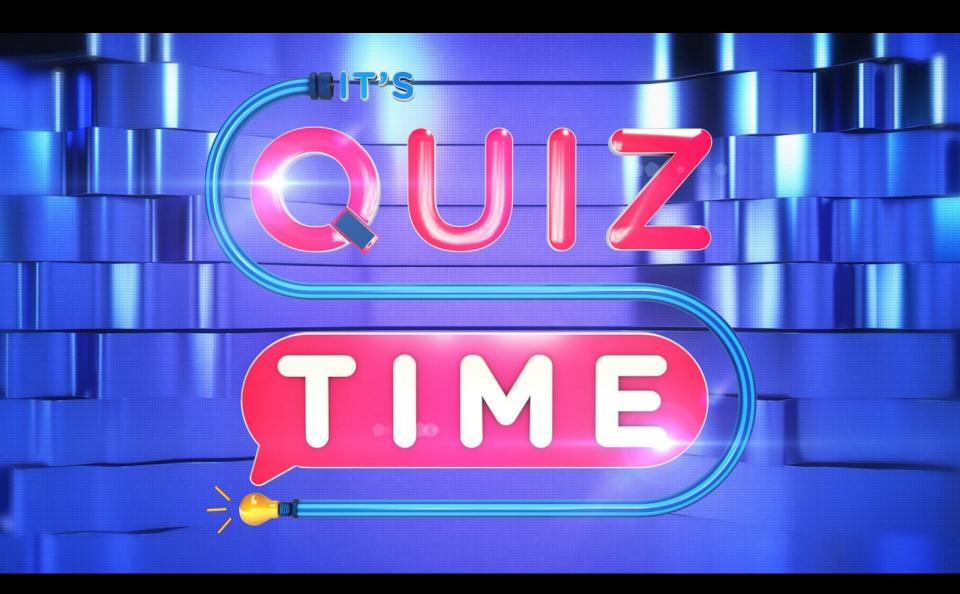
Let there be life $C + H_3^+ \rightarrow COMs$ Motivation D3 Experiment Results ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אָלֹהָים אָת הַשְּׁמָיִם וְאָת **הָאָרָץ: וְהָאָ**רָץ הֵוְתָה אֵ תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּחַ אָלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

זַיָּאֶמֶר אֲלֹהִים יְהֵי רָקִיעַ בְּתֵוֹךְ הַמֵּיִם וִיהֵי מַבְהִיל בֵּין מָיִם 6 לְמָיִם: וַיַּעַש אֲלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיִבְהֵל בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת 7 לְרָלִיעַ וּבֵין הַמִּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרָכֵיעַ ווֵיִהִיבֵן: וַיִּקְרָא אֲלֹהָים 8 לְרָקִיעַ שָׁמֵים וַיְהִי־עֶרֶב ווֵהִי־בָּקָר יוֹם שֵׁנִי:

וַיָּאמֶר אֶלֹהִים יִקְוּוּ הַמֵּיִם מִתַּחַת הַשְׁמִיֵם אֶל־מְרָוֹם אָלָד וְתָרָאָה 9
היבשה ויהי־כז: ויהרא אלהים וליבשה ארץ ולמקוה המים 10
ר קָרָא יַמֶּים וַיָרָא אֶלדָים כִּי־טִּוֹב: וַיָּאמֶר אֶלדִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ
דָּשָׁא עֵשֶׁב מַוְרֵיעַ וָּרַע עֵיָץ פִּרִי עַשֶּׁה פִּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָו
על־הָאָרֶץ ווֶהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָרָץ דֶשָׁא עֵשָׂב מַזְרֵיעַ וָרֵע לְמִינִהוּ
וְעֵאָ עְשֶׁה־פְּרָי אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיַּרָא אֶלֹהָים כִּי־מִוֹב:
ווהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי

The apparatus the day after first signal

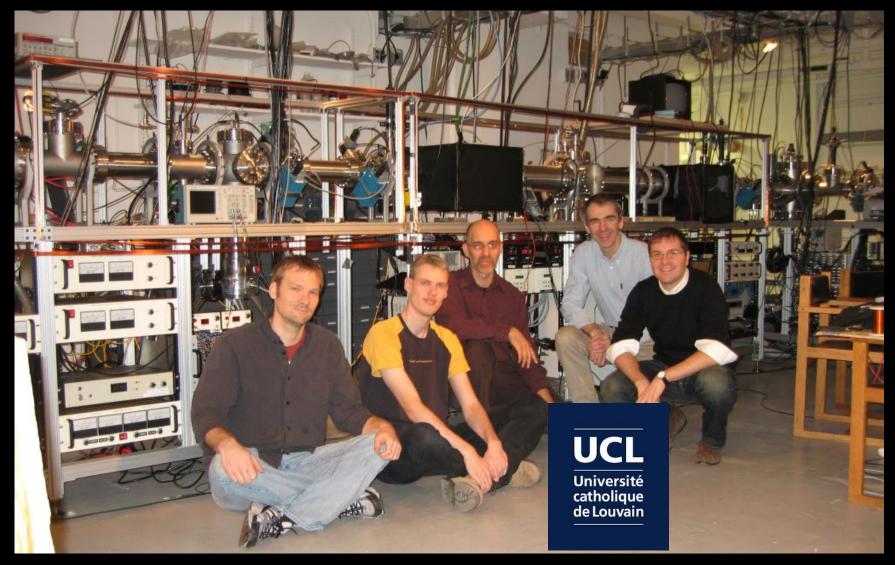
How much did this cost?

How much did this cost?

The Team Members

K. A. Miller, H. Bruhns, DWS, X. Urbain, H. Kreckel

Outline

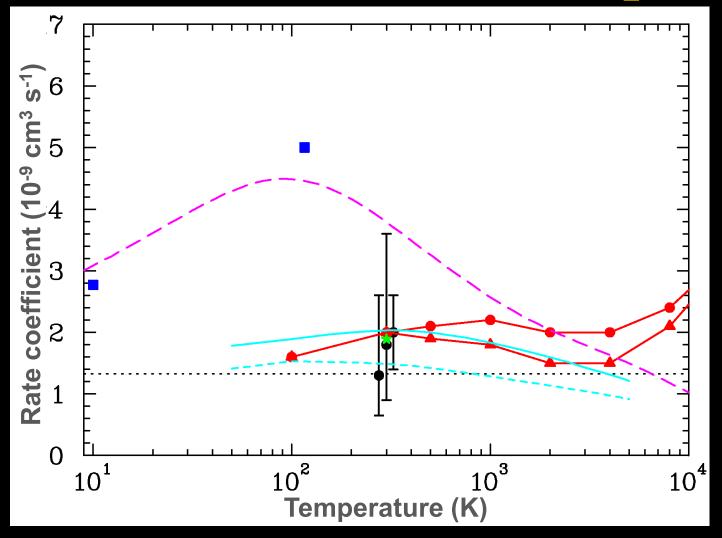
Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life $C + H_3^+ \rightarrow COMs$ Motivation D3 Experiment Results ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֵלהֵים אֵת הַשְּׁמָיִם וְאֵת הָאָרָץ: וְהָאָׁרָץ הֶוְתָה אֵ תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּחַ אֱלהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

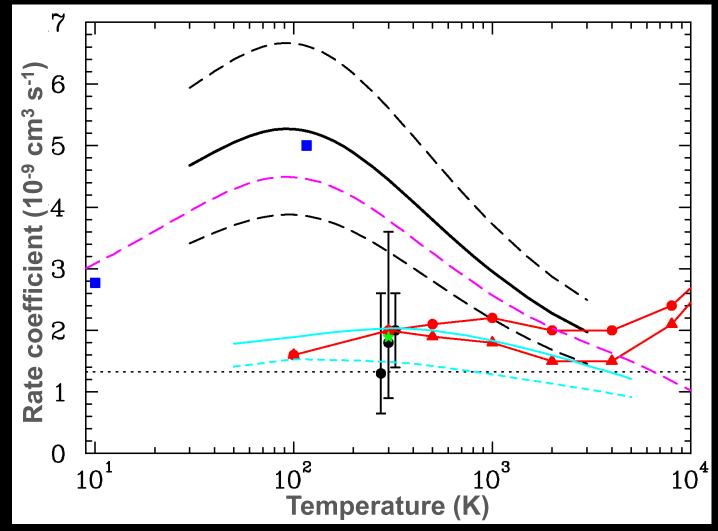
זַיָּאֶמֶר אֲלֹהִים יְהֵי רָקִיעַ בְּתֵוֹךְ הַמֵּיִם וִיהֵי מַבְהִיל בֵּין מָיִם 6 לְמָיִם: וַיַּעַש אֲלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיִבְהֵל בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת 7 לְרָקִיעַ וּבֵין הַמִּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרָקִיעַ ווֵיִהִיבֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהָים 8 לְרָקִיעַ שָׁמֵים וַיְהִי־עֶרֶב ווֵהִי־בָקָר יוֹם שֵׁנִי:

⁹ וואָקר אָלֹהִים יִקְוֹוּ הַפּֿיִם מִתַּחַת הַשָּׁמֹיִם אָלִימְקַוֹם אָלָה וְתַרָאָה
 ¹⁰ הַיַּבַּשָׁה וַיִהִיכוַ: ויִקָרָא אַלְהִים וּלִיבּשָׁה אָרץ וּלְמְקוֹה המִים
 ¹¹ הַיָּבַשָּׁה וַיִּהִיכוַ: ויִקָרָא אַלְהִים וּלִיבּשָׁה אָרץ וּלְמְקוֹה המִים
 ¹² הָיָבָשָׁה וַיִּהִיכוַ: וְיָהָרָא אַלְהִים וּלִיבּשָׁה אָרץ וּלְמְקוֹה המִים
 ¹³ הָיָבָשָׁר וַיְהִיכַן: וְתַרָא אַלְהִים בִיקוֹב: וַיָּאָמֶר אָלְהִים תַּרְשָׁא הָאָרֶץ
 ¹⁴ הָשָׁר וַיְהִיכַן: וְתוֹצָא הָאָרֶץ בְּיָשׁה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר וַרְעוֹיבָו
 ¹⁵ הַיָּשָׁר מַוְרָישַ ווֹהִיבַן: וַתּוֹצָא הָאָרֶץ הָשָׁה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר וַרְעוֹיבָו
 ¹⁶ ווֹהיבַן: וַתּוֹצָא הָאָרֶץ הָשָׁר מָיְנָהוּ ווֹיָרָא אַלָּהִים בּיִרְמוֹב:
 ¹⁷ הַשָּׁר מַוְרָישַ ווֹהיבַן: וַתּוֹצָא הָאָרֶץ הָשָׁר שְׁרָי שָׁשָׁר מַוְרָישַ וֹבוּיבן:

Kinetics data for $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$

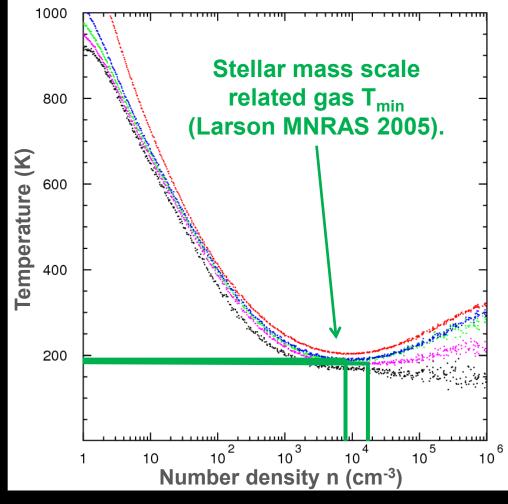
Adding in our results

Theory and experiment have finally converged.

Implications for First Star Formation

- Initially ionized gas
- 3D simulation.
- Red & black due to previous AD uncert.
- Other points show new ±25% uncert.
- *M*_J uncertainty goes from 20 to 2!

(Kreckel et al. 2010, Science, 329, 69)

Questions on First Half of Talk?

Outline

Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life $C + H_3^+ \rightarrow COMs$ Motivation D3 Experiment Results מַ בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֵלהֵים אֵת הַשְּׁמָיִם וְאֵת הָאָרָץ: וְהָאָרָץ הֵיְתָה אָ תֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּחַ אֵלהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

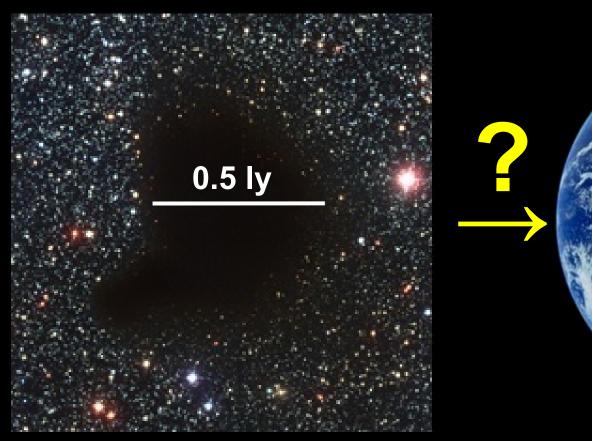
וַיָּאמֶר אֶלֹדִים יִקְוּוּ הַמֵּיִם מִתַּחַת הַשְּׁמִים אֶל־מְקוֹם אֶחֶׁר וְתָרָאֶה 9
<u>היבשה ויהי-כו: ויהרא אלהים וליבשה ארע ולמקוה המים 10</u>
ר אָרָא יַמָּים וַיָרָא אֶלהָים כִּי־מִוֹב: וַיָּאמֶר אֶלהִים תַּרְשָׁא הָאָרֶץ
דִּשָׁא עַשָּב מַוְרִיעַ זָרַע עֵץ פִּרִי עַשָּה פִּרִי לְמִינוֹ אָשֶׁר וַרְעוּ־בָו
על־הָאָרֶץ ווֶהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָָרָץ דֶשָׁא עֵשָׁב מַוְרֵיעַ וָרֵע לְמִינֶׁהוּ
וְעֵאַ עְשֶׁה־פְּרָי אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיָּרָא אֱלהָים בּּי־מִוֹב:
ווהי־ערב ויהי־בקר וום שלישי

Pathway from atoms in space to life on Earth is full of unknowns

Pathway from atoms in space to life on Earth is full of unknowns

How far did interstellar chemistry take us on this pathway towards life?

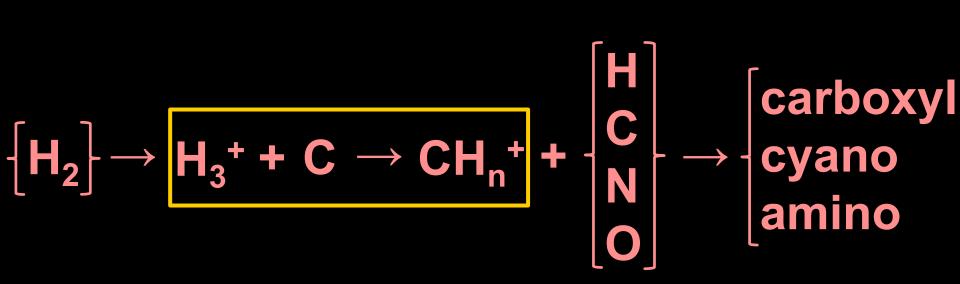
The interstellar medium exhibits a rich chemistry

- 200+ molecules have been found.
- 3/4^{ths} contain carbon (C)
- Interstellar chemistry is organic in nature.
- There's water there too.

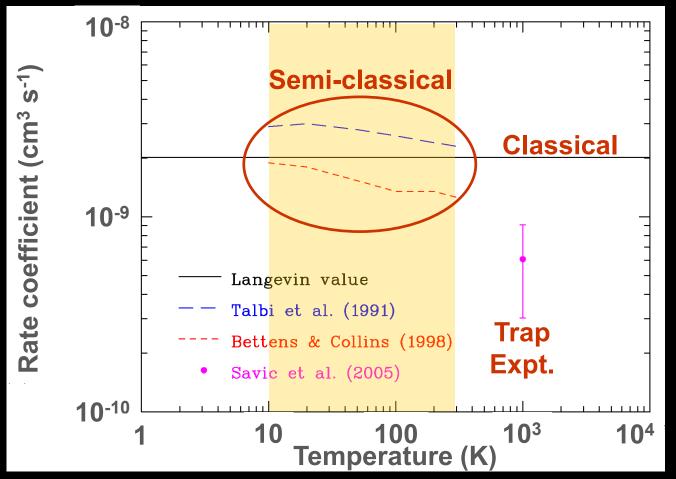
Species	Mass	Species	Mass	Species	Mass	Species	Mass
H_2	2	NO	30	HOCO ⁺	45	$\rm CH_3 \rm CONH_2$	59
H_3^+	3	$\rm CF^+$	31	$\rm NH_2CHO$	45	HNCS	59
CH	13	$\mathrm{CH}_3\mathrm{NH}_2$	31	PN	45	C_5	60
CH^+	13	${\rm H}_{3}{\rm CO}^{+}$	31	AlF	46	CH ₂ OHCHO	60
CH_2	14	HNO	31	C_2H_5OH	46	CH ₃ COOH	60
CH_3	15	$\mathrm{CH}_3\mathrm{OH}$	32	$\rm CH_3OCH_3$	46	HCOOCH ₃	60
NH	15	SiH_4	32	H_2CS	46	OCS	60
CH_4	16	HS	33	HCOOH	46	SiS	60
$\rm NH_2$	16	HS^+	33	NS	46	C_5H	61
$\rm NH_3$	17	H_2S	34	$\rm CH_3SH$	48	AlCl	62
OH	17	H_2S^+	34	SO	48	$\mathrm{HOCH}_{2}\mathrm{CH}_{2}\mathrm{OH}$	62
OH^+	17	C_3	36	SO^+	48	$\mathrm{HC}_4\mathrm{N}$	63
H_2O	18	HCl	36	C_4H	49	$\mathrm{CH}_3\mathrm{C}_4\mathrm{H}$	64
H_2O^+	18	$c-C_3H$	37	C_4H^-	49	S_2	64
$\mathrm{NH_4^+}$	18	$l-C_3H$	37	NaCN	49	SiC_3	64
H_3O^+	19	$c-C_3H_2$	38	C_3N	50	SO_2	64
$_{ m HF}$	20	H_2CCC	38	H ₂ CCCC	50	CH_2CCHCN	65
C_2	24	HCCN	39	HCCCCH	50	$\mathrm{CH}_3\mathrm{C}_3\mathrm{N}$	65
C_2H	25	C_2O	40	MgCN	50	C_3S	68
C_2H_2	26	$\rm CH_2 \rm CN$	40	MgNC	50	FeO	72
CN	26	$\mathrm{CH}_3\mathrm{CCH}$	40	$\mathrm{HC}_3\mathrm{N}$	51	C_6H	73
$\rm CN^+$	26	SiC	40	HCCNC	51	C_6H^-	73
HCN	27	CH ₃ CN	41	HNCCC	51	C_5N	74
HNC	27	CH ₃ NC	41	$c-SiC_2$	52	C_6H_2	74
C_2H_4	28	H_2CCO	42	C_3O	52	HCCCCCCH	74
CO	28	$\rm NH_2CN$	42	$H_2C_3N^+$	52	$\mathrm{HC}_{5}\mathrm{N}$	75
$\rm CO^+$	28	SiN	42	AlNC	53	KCl	75
H_2CN	28	CP	43	CH ₂ CHCN	53	$\rm NH_2CH_2COOH$	75
HCNH^+	28	HNCO	43	$c-H_2C_3O$	54	SiC_4	76
N_2^+	28	HNCO-	43	HC ₂ CHO	54	C_6H_6	78
$\mathrm{CH}_{2}\mathrm{NH}$	29	$c-C_2H_4O$	44	SiCN	54	C_7H	85
HCO	29	$\rm CH_3 CHO$	44	SiNC	54	$\mathrm{CH}_3\mathrm{C}_6\mathrm{H}$	88
$\mathrm{HCO^{+}}$	29	CO_2	44	$\rm CH_3 CH_2 CN$	55	C_8H	97
HN_2^+	29	CO_2^+	44	C_2S	56	C_8H^-	97
HOC+	29	CS	44	C_3H_4O	56	HC ₇ N	99
SiH	29	N_2O	44	CH ₃ CH ₂ CHO	58	HC ₉ N	123
CH_3CH_3	30	SiO	44	CH ₃ COCH ₃	58	HC ₁₁ N	147
H ₂ CO	30	HCS^+	45	NaCl	58		
_		mistry net					

Source: astrochemistry.net

Some gas-phase pathways for forming the chemicals needed for life Conditions in dense molecular clouds: $n \sim 10^4$ cm⁻³ $T_{gas} \sim 10$ K

Published kinetics of C + $H_3^+ \rightarrow CH^+ + H_2$

QM calc's beyond current theoretical abilities. No lab data exist at molecular cloud temperatures. Over factor of 2 uncertainty in the rate coefficient.

Outline

Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life

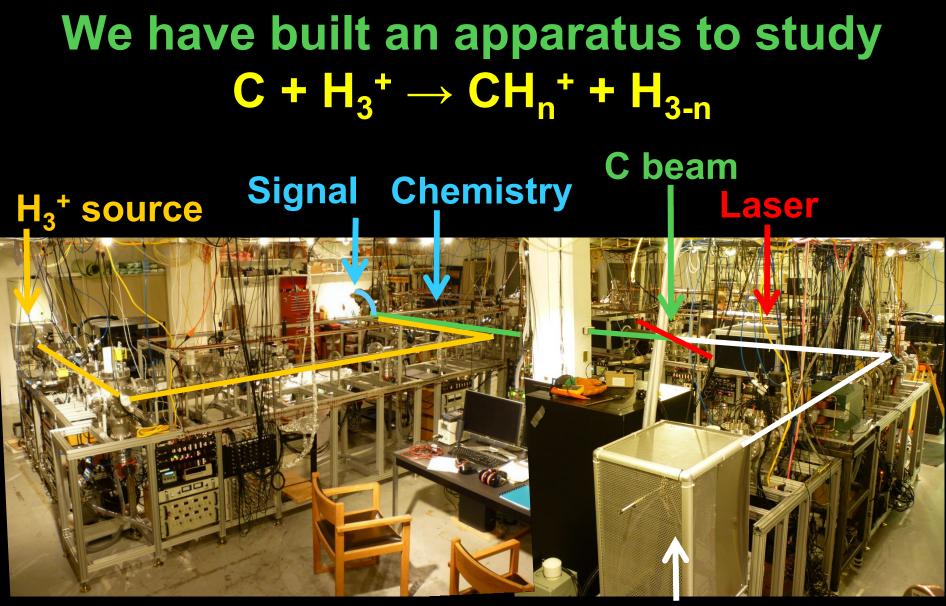
 $\begin{array}{c} \mathsf{C} + \mathsf{H}_3^+ \to \mathsf{COMs}\\ & \mathsf{Motivation}\\ & \mathsf{D3} \ \mathsf{Experiment}\\ & \mathsf{Results} \end{array}$

ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֵלהֵים אֵת הַשְּׁמָיִם וְאֵת הָאָרָץ: וְהָאָרָץ הֵיְתָה אָ תֹהוֹ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהֵוֹם וְרַוּחַ אֵלהִים מְרַחֶפָת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

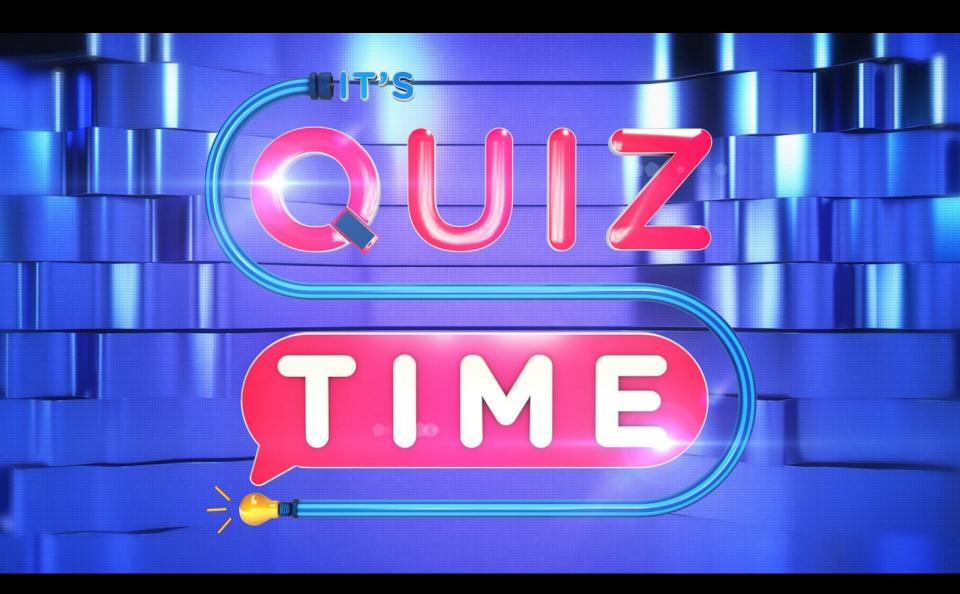
³ וַיָּאמֶר אֶלֹקִים יְהֵי אָוֹר וַיְהִי־אָוֹר וַיַיָרָא אַלֹקִים אָת־הָאָוֹר גַיַרָא וַיַרָא אַלֹקִים אָת־הָאָוֹר גַּ גַיּקוֹב וַיַּקָבָּא אָלֹקִים אָת־הָאוֹר גּ פּי־מָוֹב וַיַּקְבָּא אָלֹהִים בָּין הָאוֹר גַן הַחְשֶׁר וּבֵון הַחְשֶׁר: וַיִּקְבָּא אָלֹהִים בָּין הָאוֹר גַין הַאוֹר גַין הַחְשָׁר וַבֵּן הַאוֹר גַיַן הַיּשָׁר וַבֵּן הַאוֹר גַיַן הַאוֹר גַין הַיּשָׁר גַיַרָב וַיַּקָבָא אָלַהָים אָקד.

זַיָּאֶמֶר אֲלֹהִים יְהָי רָקִיעַ בְּתֵוֹךְ הַמֵּיִם וִיהָי מַבְהִיל בֵּין מָיִם ⁶ לְמָיִם: וַיַּעַשׁ אֲלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיִּבְהֵל בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת 7 לְרָקִיעַ וּבֵין הַמִּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרָכֵוּעַ ווֵהִי־בֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהָים 8 לְרָקִיעַ שָׁמֵים וֵיְהִי־עֶרֶב ווֵהִי־בָּכֶר יוֹם שֵׁנִי:

ַנִּאמֶר אֶלהִים יִקְוּוַ הַמִּיִם מִתַּחַת הַשְׁמִיִם אֶל־מְרָוֹם אָחָׁר וְתָרָאָה 9
<u>היבשה ויהי־כו: ויהרא אלהים וליבשה ארץ ולמקוה המים 10</u>
קרא יַמֶּים וַיָרָא אֶלהָים כִּי־מִוֹב: וַיָּאמֶר אֶלהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ 11
דּשָׁא עַשָּב מַוְרִיעַ וָּרַע עָץ פִּרִי עַשָּה פִּרִי לְמִינוֹ אֲשָׁר וַרְעוֹ־בָו
על־הָאֶרָץ ווֶהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָרָץ הָשָׁא עֵשֶׁב מַזְרֵיעַ וָרַע לְמִינִׁהוּ
וְעֵאַ עְשֶׁה־פְּרָי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיַּרָא אֶלהָים כִּי־מִוֹב:
ווהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי

C⁻ source

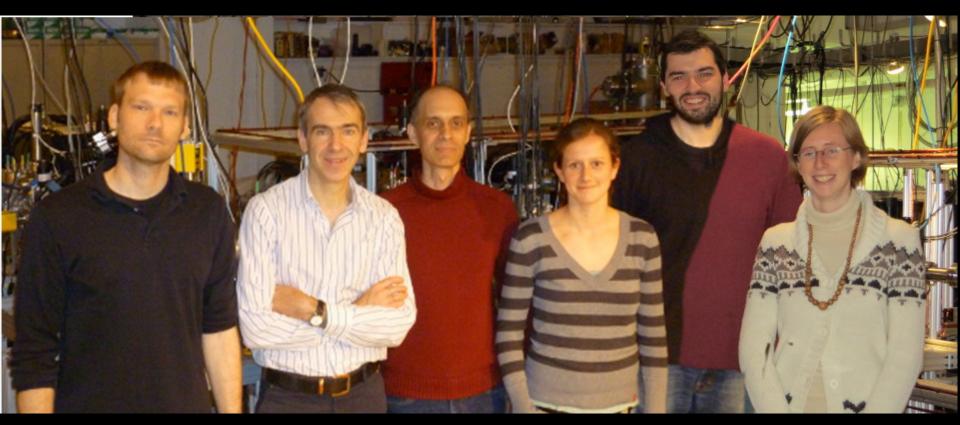
How much did this cost? (A) \$1,000,000

How much did this cost?

The Team Members

Ken Miller, X. Urbain, DWS, Jule Stützel, A. O'Connor, Nathalie de Ruette

Outline

Let there be light $H^- + H \rightarrow H_2 + e^-$ Motivation D1 Experiment Results

Let there be life

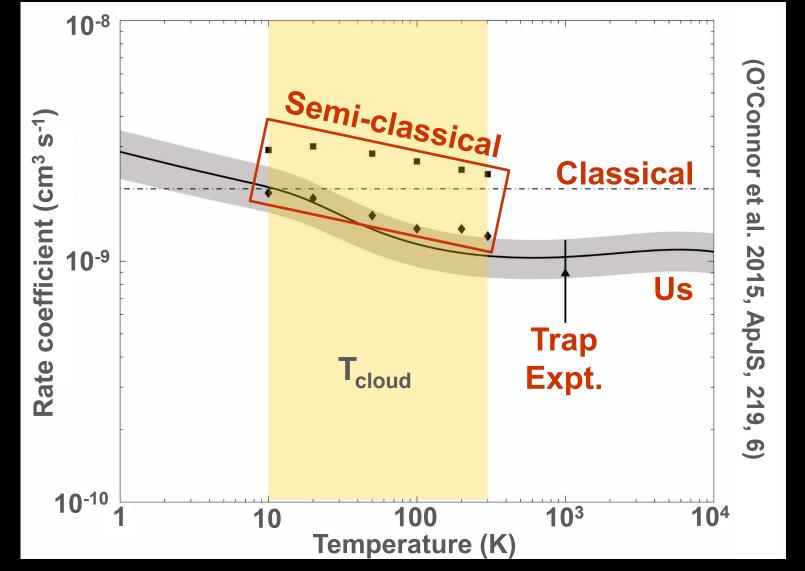
C + H₃⁺ → COMs Motivation D3 Experiment Results ם בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֵלהֵים אֵת הַשְּׁמָיִם וְאֵת הָאָרָץ: וְהָאָׁרָץ הֵיְתָה אָ תֹהוֹ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל־פְּגֵי תְהָוֹם וְרַוּחַ אֵלהִים מְרַחֶפֶּת עַל־פְּגֵי הַמֵּיִם:

³ וַיָּאמֶר אֶלֹקִים יְהֵי אוֹר וַיֵהִי־אוֹר ווַיָּרָא אַלֹקִים אָת־הָאוֹר גַיָּרָא וויַרָא אַלֹקִים אָת־הָאוֹר גַּ גַּיִקּרָב וויַרָבון בַּקשׁר וּבֵן הַקשׁר וּבַן הַיּקשָר וּבַן הַיּקַר וּבַן הַיּקשָר וּבַן הַיּקשׁר וּבַן הַיּקשָר וּבַן הַיּקשָר וּבַן הַיּקָים אָקד.

זַיָּאמֶר אֲלֹהִים יְהֵי רָקִיעַ בְּתֵוֹךְ הַמֵּיִם וִיהֵי מַבְהִיל בֵּין מָיִם ⁶ לְמָיִם: זַיַעַש אֲלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ זַיִבְהֵל בֵּין הַמָּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת 7 לְרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרָקִיעַ וַיִהִי־בֵן: וַיִּקְרָא אֶלֹהָים 8 לְרָקִיעַ שָׁמֵים וַיְהִי־עֶרֶב וַיֵּהִי־כָּקָר יוֹם שֵׁנִי:

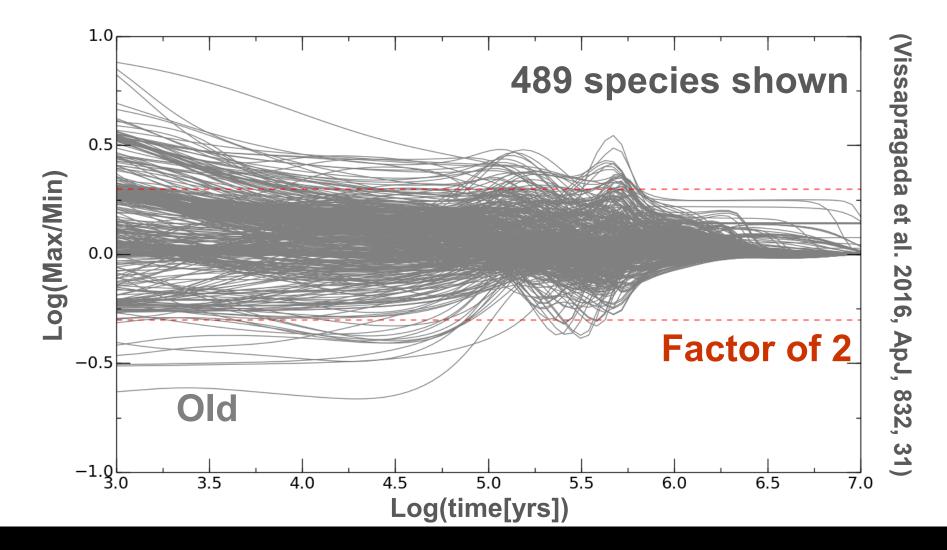
9	וַיָּאמֶר אֶלֹדִים יָקָוּן הַמֵּיִם מִתַּחַת הַשְׁמִיִם אֶל־מְקום אָדָר וְתָרָאֶה
10	היבשה ויהייכו: ויהרא אלהים וליבשה ארץ ולמכוה המים
11	קָרָא יַמְים וַיָרָא אֶלהָים כִּי־מִוֹב: וַיָּאמֶר אֶלהִים חַּרְשֵׁא הָאָׂרָץ
	דָּשָׁא עֵשֶׁב מוְרִיעַ זֶׁרַע עֵיֶץ פְּרִי עַשָּׁה פְּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁר וַרְעוּ־בָו
12	עַל־הָאֶָרָץ ווְהִי־כֵן: וַתּוֹצָא הָאָָרץ דֶשָׁא עֵשָׂב מַוְרֵיעַ וָּרֵע לְמִיגָׁהוּ
	וְעֵאַ עְשֶׁה־פְּרָי אֲשֶׁר וַרְעוֹ־בָוֹ לְמִיגָהוּ וַיָּרָא אֱלֹהָים כִּי־מִוֹב:
13	ויהי־ערב ויהי־במר יום שלישי

C + H₃⁺ summed thermal rate coefficients

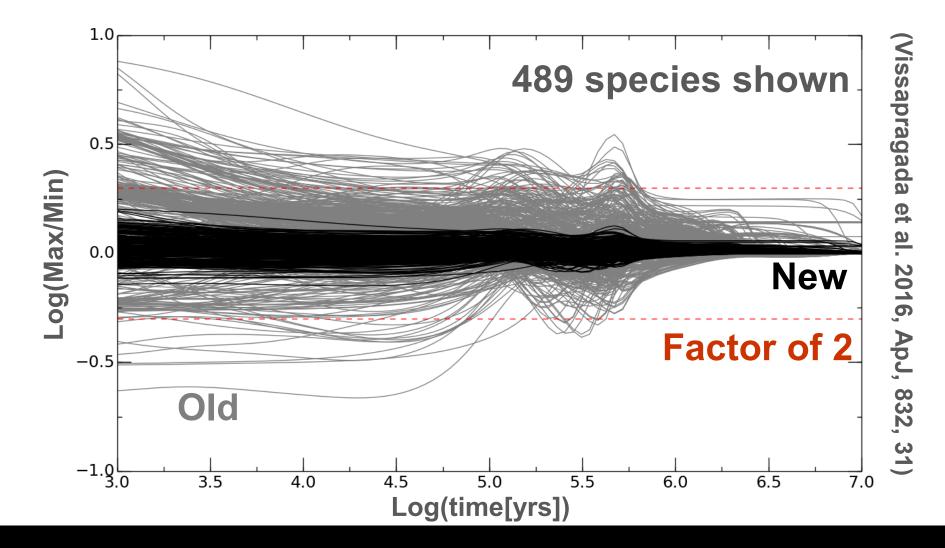

Reduced uncertainty from factor of >2 to <20%.

New C + H₃⁺ data reduces abundance uncertainties in astrochemical models

New C + H₃⁺ data reduces abundance uncertainties in astrochemical models

Conclusions

- We have performed the first energy dependent measurements for the H⁻ + H → H₂ + e⁻ reaction.
- Our results will improve cosmological models for protogalaxy and first star formation.
- Have developed a new apparatus to study astrochemical reactions with atomic D, C, and O.
- We have measured C + H_3^+ , O + H_3^+ , as well as D + $H_3^+/H_2^-D^+/D_2^-H^+$.
- Results improve our understanding of the chemical evolution of the cosmos.

Thanks for your attention.